



REPUBLIKA CRNA GORA
MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE,
ŠUMARSTVA I VODOPRIVREDE



amis

BILTEN

41 – 2007 Voće i povrće

AGRARNI MARKETINŠKI INFORMACIONI SISTEM
CRNE GORE




10. oktobar 2007. Vol. 2, Broj 41

 Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Crne Gore www.minpolj.vlada.cg.yu
www.amiscg.org
Voće i povrće
2-3
Pregled cijena voća i povrća
4-11
Heljda
12-14

VOĆE

Ponuda i potražnja voća na zelenim pijacama je raznolika. U Baru je ove sedmice slabija prodaja a u Cetinju je zabilježen slabiji kvalitet proizvoda. Veliki trend pada imala je cijena mandarina na cetinjskoj pijaci, sa 2€/kg na 1€, pa su plodovi mandarina najskuplji bili na hercegrovskoj pijaci, 1,5€/kg.

Sezona berbe kestena je počela i kilogram košta od 1,5€ u Nikšiću do 2€ u Beranama i Herceg Novom. Ponuda šljiva na svim pijacama je osrednja a cijene su na nivou prošlonedjeljnih od 0,5€ koliko je požegača koštala u Nikšiću do 1,3€ koliko je zabilježen kilogram šljive na barskoj pijaci. Slaba je prodaja kivija na svim pijacama iako su plodovi veoma krupni i kvalitetni jer se radi o sorti hejvord. Kilogram je cijenjen 1€ u Pogorici, Bijelom Polju, 1,5€ u Cetinju, 2€ u Beranama i Nikšiću i 2,4€ u Herceg Novom.

Ponuda mandarina na Velikoj pijaci (Tuški put) u Podgorici je manja u odnosu na prošlu sedmicu kao i cijena - 0,65€/kg. Trend pada cijena je zabilježen i kod srbijanskih jabuka u prosjeku za 5-10 centi po kilogramu.



Zbog manje ponude, nar je blago poskupio i koštao je 0,7€/kg. Ponuda grožđa je dosta dobra ali je potražnja osrednja. U ponudi je veliki broj sorti iz Srbije i Makedonije a od domaćih samo rozaklija po cijeni od 1,1€. Interesovanje za kivi je malo. Sorta hejvord iz domaćih voćnjaka se prodaje po 1€/kg, a uvozni iz Italije 1,6€. Nakon velikog trenda rasta cijene očišćenih oraha tokom proteklih nedjelja, ove sedmice cijena je imala trend pada 6,5€/kg.

POVRĆE

Ponuda boranije svih vrsta je odlična ali je potražnja osrednja i cijena je na većini pijaca imala trend pada i kretala se od 1,5€ do 2,5€.



Prodaja paprika je dobra, naročito ajvarke, koja je ove sedmice bila i na hercegnojskoj pijaci po cijeni od 1,5€/kg. Skoro 50% je jeftinija na pijacama u Beranama i Bijelom Polju 0,8€/kg. Trend rasta cijene i velika potražnja zabilježeni su kod paprike somborke u Beranama koja je sa prošlonedjeljnih 1€ poskupila na 1,5€/kg. Cijena karfiola je niža na bjelopoljskoj zelenoj pijaci na 0,8€ a na barskoj zadržala najveći iznos od 1,8€/kg. Visoku cijenu i ove sedmice zadržala je cvekla pa je kilogram koštao 0,7€ na pijacama u Podgorici i Bijelom Polju; 0,8€ u Nikšiću; 1€ u Baru, Beranama i Cetinju i 1,5€/kg u Herceg Novom.

Ponuda povrća na Velikoj pijaci (Tuški put) u Podgorici ove sedmice je bila veoma dobra. Međutim, po riječima prodavaca, nije je pratila i dobra potražnja i veliki broj proizvoda je pojeftinio. Najveći pad cijene zabilježen je kod boranije, salate, blitve, tikvica, ljute paprike, raštana.

Paprike imaju dobru potražnju, kao i domaći paradajz i cijene su imale trend rasta.



Babura I klase domaća, i iz Srbije košta 0,9€ a ajvarka 10-20/kg centi više nego prošle sedmice - 0,6€ makedonska i 0,7€ srbijanska.



U ponudi je bio i mladi crni luk uvoz iz Srbije, po cijeni od 1,7€/kg. Najviše je tražen spanać čija je dominantna cijena 2€ a najslabije blitva 0,7€/kg.



**Prikaz cijena u Crnoj Gori (€/kg)
za grupu proizvoda - voće – zelene pijace i podgorička velika pijaca**

(u periodu od 4. do 10. oktobra 2007.)

	Voće Sorta jm	Bar Zelena Pijaca	Berane Zelena Pijaca	Bijelo Polje Zelena Pijaca	Cetinje Zelena Pijaca	Herceg Novi Zelena Pijaca	Nikšić Zelena pijaca	Podgorica Zelena Pijaca	Podgorica Velika pijaca	Crna Gora
1	Ananas kg	1.30 (1.30-1.30)	2.00 (2.00-2.50)	2.00 (2.00-2.00)	~	~	2.00 (2.00-2.20)	2.50 (2.50-2.50)	1.50 (1.50-1.50)	1.88 (1.88-2.00)
2	Badem kg	~	~	~	~	15.00 (12.00- 15.00)	~	12.00 (12.00- 12.00)	7.60 (7.60-7.60)	11.53 (10.53- 11.53)
3	Banana kg	1.00 (1.00-1.00)	1.00 (0.80-1.00)	1.00 (0.80-1.00)	1.00 (0.80-1.00)	0.90 (0.90-1.00)	1.00 (0.80-1.00)	1.00 (1.00-1.00)	0.80 (0.80-0.80)	0.96 (0.86-0.98)
4	Breskva kg	1.50 (1.50-1.50)	1.20 (1.20-1.30)	~	~	~	~	~	1.35 (1.35-1.35)	1.35 (1.35-1.38)
5	Drenjina kg	~	1.00 (1.00-1.00)	1.00 (1.00-1.00)	1.50 (1.50-1.50)	~	1.00 (0.80-1.00)	1.00 (1.00-1.50)	~	1.10 (1.06-1.20)
6	Dunja kg	~	0.50 (0.50-0.50)	~	1.00 (0.50-2.00)	~	0.80 (0.80-1.00)	1.00 (1.00-1.00)	0.80 (0.80-0.80)	0.82 (0.72-1.06)
7	Gejprut kg	~	1.50 (1.50-1.70)	~	~	1.70 (1.70-1.70)	~	1.50 (1.50-1.50)	1.10 (1.10-1.20)	1.45 (1.45-1.53)
8	Grožđe bijelo Afuz Ali kg	2.00 (2.00-2.00)	~	1.50 (1.50-1.70)	~	~	~	~	~	1.75 (1.75-1.85)
9	Grožđe bijelo Italija kg	~	~	~	~	2.50 (2.00-2.50)	2.00 (2.00-2.00)	~	1.40 (1.40-1.40)	1.97 (1.80-1.97)
10	Grožđe bijelo kg	1.50 (1.50-1.50)	1.25 (1.25-1.65)	1.00 (0.80-1.30)	1.50 (1.00-1.50)	~	1.00 (1.00-1.20)	1.25 (1.25-1.25)	0.70 (0.70-0.70)	1.17 (1.07-1.30)
11	Grožđe crno Vranac kg	~	~	1.00 (0.80-1.00)	~	~	~	~	~	1.00 (0.80-1.00)
12	Grožđe crno Palijeri kg	~	~	~	~	~	2.00 (2.00-2.00)	~	~	2.00 (2.00-2.00)
13	Grožđe crno kg	1.50 (1.50-1.50)	1.25 (1.25-1.65)	1.00 (0.80-1.20)	~	2.00 (1.80-2.00)	~	1.17 (1.17-1.17)	1.03 (1.03-1.23)	1.32 (1.26-1.46)
14	Grožđe roze kg	~	~	~	1.50 (1.50-1.50)	2.00 (2.00-2.00)	2.00 (2.00-2.00)	1.50 (1.50-1.80)	1.10 (1.10-1.10)	1.62 (1.62-1.68)
15	Suvo grožđe kg	3.00 (3.00-3.00)	3.00 (2.50-3.00)	~	~	3.00 (2.70-3.00)	3.00 (2.50-3.00)	2.50 (2.50-3.00)	1.80 (1.80-1.80)	2.72 (2.50-2.80)
16	Iglica kg	1.50 (1.50-2.00)	~	~	1.50 (1.50-1.50)	3.00 (3.00-3.00)	2.00 (2.00-2.50)	1.00 (1.00-1.50)	~	1.80 (1.80-2.10)
17	Jabuka Ajared kg	1.30 (1.30-1.50)	1.00 (1.00-1.20)	1.00 (0.80-1.00)	1.00 (1.00-1.00)	1.30 (1.30-1.50)	1.00 (1.00-1.20)	1.00 (1.00-1.00)	0.58 (0.58-0.63)	1.02 (1.00-1.13)
18	Jabuka Delišes crveni kg	1.50 (1.30-1.50)	1.00 (1.00-1.20)	1.00 (0.70-1.00)	~	~	1.00 (1.00-1.20)	1.00 (0.80-1.00)	0.63 (0.63-0.63)	1.02 (0.90-1.09)
19	Jabuka Delišes zlatni kg	~	1.00 (1.00-1.20)	1.00 (1.00-1.00)	1.10 (1.10-1.10)	~	1.00 (1.00-1.20)	1.00 (0.80-1.00)	0.63 (0.63-0.68)	0.95 (0.92-1.03)
20	Jabuka Gloster kg	~	~	~	~	~	1.00 (1.00-1.00)	1.00 (1.00-1.00)	0.63 (0.63-0.68)	0.88 (0.88-0.89)
21	Jabuka Greni Smit kg	1.50 (1.30-1.50)	1.00 (1.00-1.30)	1.00 (1.00-1.00)	~	1.40 (1.40-1.40)	1.00 (1.00-1.20)	1.00 (0.80-1.00)	0.65 (0.60-0.70)	1.08 (1.01-1.16)
22	Jabuka Jonagold kg	~	~	~	~	~	1.00 (1.00-1.20)	1.00 (1.00-1.00)	0.55 (0.55-0.60)	0.85 (0.85-0.93)
23	Jabuka Jonatan kg	~	~	0.80 (0.60-0.80)	~	~	~	~	~	0.80 (0.60-0.80)

	Voce Sorta jm	Bar Zelena Pijaca	Berane Zelena Pijaca	Bijelo Polje Zelena Pijaca	Cetinje Zelena Pijaca	Herceg Novi Zelena Pijaca	Nikšić Zelena pijaca	Podgorica Zelena Pijaca	Podgorica Velika pijaca	Crna Gora
24	Jabuka kg	~	0.80 (0.50-1.20)	0.70 (0.50-0.80)	1.00 (1.00-1.00)	1.50 (1.30-1.50)	0.60 (0.60-0.70)	1.00 (0.80-1.00)	0.63 (0.63-0.65)	0.89 (0.76-0.98)
25	Japanska jabuka kg	~	~	~	0.80 (0.80-0.80)	~	~	~	~	0.80 (0.80-0.80)
26	Kesten kg	~	2.00 (2.00-2.00)	~	~	2.00 (2.00-2.00)	1.50 (1.50-1.50)	~	~	1.83 (1.83-1.83)
27	Kivi kg	~	2.00 (2.00-2.00)	1.00 (1.00-1.30)	1.50 (1.50-1.50)	2.40 (2.40-2.40)	2.00 (2.00-2.00)	1.00 (1.00-1.00)	1.30 (1.30-1.30)	1.60 (1.60-1.64)
28	Kruška Viljamovka kg	~	~	1.00 (1.00-1.20)	~	~	2.00 (2.00-2.00)	~	1.20 (1.20-1.20)	1.40 (1.40-1.47)
29	Kruška Kaluderka kg	~	~	~	~	~	1.00 (1.00-1.00)	~	~	1.00 (1.00-1.00)
30	Kruška kg	1.50 (1.50-2.00)	1.50 (1.50-2.00)	1.00 (0.80-1.50)	1.50 (1.00-1.50)	2.00 (1.80-2.50)	1.50 (1.50-1.50)	1.50 (1.00-1.80)	1.20 (1.20-1.20)	1.46 (1.29-1.75)
31	Limun kg	~	1.00 (1.00-1.20)	1.00 (0.80-1.00)	1.10 (1.10-1.10)	1.30 (1.20-1.50)	1.00 (1.00-1.20)	1.20 (1.00-1.20)	0.85 (0.85-0.85)	1.06 (0.99-1.15)
32	Lješnik očišćen kg	~	~	~	~	15.00 (11.00- 15.00)	~	10.00 (10.00- 10.00)	7.20 (7.20-7.20)	10.73 (9.40- 10.73)
33	Lješnik u ljusci kg	~	~	~	4.00 (4.00-4.00)	~	~	~	~	4.00 (4.00-4.00)
34	Mandarina kg	1.00 (1.00-1.00)	1.00 (1.00-1.20)	1.00 (1.00-1.30)	1.00 (1.00-1.50)	1.50 (1.50-1.50)	1.20 (1.00-1.20)	1.00 (1.00-1.00)	0.65 (0.65-0.70)	1.04 (1.02-1.18)
35	Maslina Crna kg	4.00 (4.00-4.00)	~	~	5.00 (5.00-5.00)	~	4.00 (4.00-4.00)	4.50 (4.00-4.50)	~	4.38 (4.25-4.38)
36	Maslina Zelena kg	4.00 (4.00-4.00)	~	~	5.00 (5.00-5.00)	~	~	4.00 (4.00-4.00)	~	4.33 (4.33-4.33)
37	Nar kg	0.90 (0.90-0.90)	1.00 (1.00-1.20)	1.00 (0.70-1.00)	1.00 (0.80-1.20)	1.50 (1.50-1.50)	1.20 (1.00-1.20)	1.00 (0.80-1.00)	0.70 (0.70-0.70)	1.04 (0.93-1.09)
38	Nektarina kg	2.00 (2.00-2.00)	1.50 (1.50-2.00)	1.40 (1.20-1.40)	~	~	~	1.50 (1.50-1.50)	1.10 (1.10-1.10)	1.50 (1.46-1.60)
39	Orah očišćen kg	9.00 (8.00-9.00)	9.00 (8.00-9.00)	~	10.00 (10.00- 10.00)	10.00 (9.00- 10.00)	9.00 (8.00-9.00)	8.00 (7.50-8.00)	6.50 (6.50-7.50)	8.79 (8.14-8.93)
40	Orah u ljusci kg	~	2.50 (2.50-3.00)	2.00 (2.00-2.50)	~	~	3.00 (3.00-3.00)	3.00 (3.00-3.00)	~	2.63 (2.63-2.88)
41	Pomorandža kg	1.80 (1.80-1.80)	1.50 (1.50-1.50)	1.30 (1.20-1.30)	~	1.70 (1.70-1.70)	1.20 (1.20-1.50)	1.50 (1.50-1.50)	1.00 (1.00-1.10)	1.43 (1.41-1.49)
42	Šipurak kg	~	1.00 (1.00-1.00)	1.00 (0.80-1.00)	~	~	1.00 (1.00-1.00)	~	~	1.00 (0.93-1.00)
43	Šljiva kg	1.30 (1.00-1.30)	1.00 (0.80-1.00)	~	0.80 (0.80-0.80)	1.20 (1.20-1.20)	~	~	0.80 (0.80-0.80)	1.02 (0.92-1.02)
44	Šljiva Požegača kg	~	~	0.70 (0.70-0.70)	~	~	0.50 (0.50-0.60)	1.00 (0.80-1.00)	0.40 (0.40-0.40)	0.65 (0.60-0.68)
45	Suva Šljiva kg	3.00 (3.00-3.00)	2.50 (2.00-2.50)	3.00 (2.50-3.00)	~	~	3.00 (3.00-3.50)	2.50 (2.50-2.50)	1.30 (1.30-1.30)	2.55 (2.38-2.63)
46	Smokva kg	1.50 (1.50-2.00)	~	~	2.00 (2.00-2.00)	~	2.00 (2.00-2.00)	~	~	1.83 (1.83-2.00)
47	Suva Smokva kg	2.00 (2.00-2.50)	3.50 (3.50-3.50)	3.00 (3.00-3.50)	4.00 (2.00-4.00)	6.00 (6.00-6.00)	4.50 (4.50-5.00)	4.00 (4.00-4.00)	1.30 (1.30-1.30)	3.54 (3.29-3.73)

Prikaz cijena u Crnoj Gori (€/kg)
za grupu proizvoda – povrće – zelene pijace i podgorička velika
pijaca

(u periodu od 4. do 10. oktobra 2007.)

	Povrće Sorta jm	Bar Zelena Pijaca	Berane Zelena Pijaca	Bijelo Polje Zelena Pijaca	Cetinje Zelena Pijaca	Herceg Novi Zelena Pijaca	Nikšić Zelena pijaca	Podgorica Zelena Pijaca	Podgorica Velika pijaca	Crna Gora
1	Blitva kg	1.50 (1.20-1.50)	1.00 (1.00-1.00)	0.80 (0.70-1.00)	1.50 (1.00-2.00)	2.00 (1.50-2.00)	1.00 (1.00-1.50)	1.00 (1.00-1.00)	0.70 (0.50-0.80)	1.19 (0.99-1.35)
2	Boranija Šarena kg	2.00 (2.00-2.00)	2.50 (2.50-2.50)	~	~	1.50 (1.50-1.50)	2.00 (1.50-2.00)	1.50 (1.50-1.50)	~	1.90 (1.80-1.90)
3	Boranija Zelena kg	2.00 (2.00-2.00)	2.50 (2.50-2.50)	~	2.00 (2.00-2.00)	2.50 (2.50-3.00)	2.00 (1.50-2.00)	1.50 (1.50-1.50)	1.30 (1.30-1.30)	1.97 (1.90-2.04)
4	Boranija Žuta kg	~	2.50 (2.50-2.50)	1.50 (1.50-1.50)	2.00 (2.00-2.00)	~	2.00 (1.50-2.00)	2.00 (1.50-2.00)	1.30 (1.30-1.30)	1.88 (1.72-1.88)
5	Brokola kg	2.00 (2.00-2.00)	2.00 (2.00-2.00)	2.00 (2.00-2.00)	2.00 (2.00-2.50)	2.00 (2.00-2.00)	2.00 (2.00-2.50)	~	1.10 (1.10-1.10)	1.87 (1.87-2.01)
6	Celer Korijenaš kg	2.30 (2.30-2.50)	1.50 (1.50-1.50)	2.00 (2.00-2.00)	2.00 (2.00-2.50)	2.00 (2.00-2.00)	2.00 (2.00-2.00)	2.00 (1.50-2.00)	0.90 (0.90-1.00)	1.84 (1.78-1.94)
7	Celer Lišcar veza	~	~	0.30 (0.30-0.30)	0.40 (0.40-0.50)	0.30 (0.30-0.50)	0.30 (0.20-0.30)	0.30 (0.30-0.40)	~	0.32 (0.30-0.40)
8	Cvekla kg	1.00 (0.80-1.00)	1.00 (0.80-1.00)	0.70 (0.70-1.00)	1.00 (0.80-1.00)	1.50 (1.50-1.50)	0.80 (0.80-1.00)	0.70 (0.70-0.80)	0.40 (0.40-0.40)	0.89 (0.81-0.96)
9	Dinja kg	0.80 (0.80-0.80)	~	~	~	~	~	~	0.70 (0.70-0.70)	0.75 (0.75-0.75)
10	Karfiol kg	1.80 (1.50-1.80)	1.00 (1.00-1.30)	0.80 (0.80-1.00)	1.50 (1.00-1.50)	1.50 (1.50-1.50)	1.20 (1.20-1.50)	1.00 (1.00-1.20)	0.65 (0.65-0.65)	1.18 (1.08-1.31)
11	Kelj pupčar kg	~	~	~	~	2.50 (2.50-2.50)	~	~	~	2.50 (2.50-2.50)
12	Kelj kg	~	~	~	~	1.50 (1.50-1.50)	~	~	0.70 (0.70-0.70)	1.10 (1.10-1.10)
13	Krastavac Salatar kg	1.00 (1.00-1.00)	1.00 (0.80-1.00)	1.00 (1.00-1.00)	1.00 (1.00-1.00)	1.50 (1.50-1.50)	1.20 (1.20-1.30)	1.00 (0.80-1.00)	0.55 (0.45-0.65)	1.03 (0.97-1.06)
14	Krastavac Kornišon kg	1.20 (1.20-1.20)	1.00 (1.00-1.20)	1.00 (0.80-1.00)	1.00 (1.00-1.00)	~	1.00 (1.00-1.30)	~	0.80 (0.80-0.80)	1.00 (0.97-1.08)
15	Krompir Bijeli kg	0.60 (0.60-0.80)	0.50 (0.40-0.50)	0.40 (0.40-0.50)	0.50 (0.50-0.80)	0.70 (0.50-0.80)	0.60 (0.60-0.70)	0.80 (0.50-0.80)	0.40 (0.39-0.43)	0.56 (0.49-0.67)
16	Krompir Crveni kg	0.70 (0.70-0.80)	0.50 (0.40-0.50)	0.50 (0.50-0.50)	0.50 (0.50-0.80)	0.70 (0.70-0.80)	0.60 (0.60-0.70)	0.70 (0.60-0.70)	0.30 (0.27-0.35)	0.56 (0.53-0.64)
17	Kupus kg	1.00 (0.70-1.00)	0.60 (0.60-0.80)	0.50 (0.40-0.50)	1.00 (0.60-1.00)	0.80 (0.70-1.30)	0.70 (0.60-0.80)	0.50 (0.50-0.70)	0.33 (0.33-0.35)	0.68 (0.55-0.81)
18	Lubenica kg	~	~	~	~	~	~	~	0.50 (0.50-0.50)	0.50 (0.50-0.50)
19	Luk Bijeli kg	4.00 (3.50-4.00)	2.00 (2.00-2.25)	2.25 (2.25-2.75)	5.00 (3.00-5.00)	3.00 (2.50-5.00)	3.00 (3.00-3.50)	3.00 (3.00-3.00)	1.77 (1.77-1.77)	3.00 (2.63-3.41)
20	Luk Crni kg	1.00 (1.00-1.20)	0.80 (0.70-0.80)	0.70 (0.60-0.80)	1.00 (0.50-1.00)	1.30 (1.13-1.40)	1.00 (0.80-1.00)	1.15 (1.05-1.25)	0.60 (0.60-0.70)	0.94 (0.80-1.02)
21	Luk Mladi bijeli kg	~	~	~	1.50 (1.50-1.50)	~	~	~	~	1.50 (1.50-1.50)
22	Luk Mladi crni kg	2.00 (2.00-2.00)	~	~	2.00 (2.00-2.00)	~	3.00 (3.00-3.00)	~	1.70 (1.70-1.70)	2.18 (2.18-2.18)
23	Paprika Babura kg	1.00 (1.00-1.50)	1.00 (1.00-1.30)	0.80 (0.80-0.95)	1.00 (0.50-1.50)	1.50 (1.30-1.50)	1.30 (1.00-1.50)	1.20 (1.00-1.20)	0.90 (0.70-0.90)	1.09 (0.91-1.29)
24	Paprika Somborka kg	~	1.50 (1.20-1.50)	0.75 (0.75-0.90)	~	~	1.00 (1.00-1.00)	1.00 (1.00-1.00)	0.55 (0.55-0.55)	0.96 (0.90-0.99)

	Povrce Sorta jm	Bar Zelena Pijaca	Berane Zelena Pijaca	Bijelo Polje Zelena Pijaca	Cetinje Zelena Pijaca	Herceg Novi Zel. Pijaca	Nikšić Zelena pijaca	Podgorica Zelena Pijaca	Podgorica Velika pijaca	Crna Gora
25	Paprika Šilja kg	1.00 (1.00-1.00)	1.50 (1.20-1.50)	0.70 (0.70-1.00)	1.00 (0.50-1.00)	1.30 (1.00-1.30)	1.20 (1.20-1.50)	0.90 (0.60-0.90)	0.70 (0.70-0.70)	1.04 (0.86-1.11)
26	Paprika Crvana ajvarka kg	1.00 (1.00-1.00)	0.80 (0.60-1.00)	0.80 (0.70-0.80)	1.00 (0.60-1.00)	1.50 (1.50-1.50)	1.00 (1.00-1.00)	1.20 (1.00-1.50)	0.65 (0.65-0.65)	0.99 (0.88-1.06)
27	Paprika Ljuta kg	~	1.50 (1.50-1.50)	1.50 (1.50-1.50)	~	~	~	~	1.50 (1.50-2.00)	1.50 (1.50-1.67)
28	Paprika Ljuta komad	0.10 (0.10-0.10)	~	~	0.15 (0.10-0.20)	0.10 (0.10-0.15)	0.20 (0.20-0.25)	0.10 (0.10-0.10)	0.05 (0.05-0.05)	0.12 (0.11-0.14)
29	Paradajz kg	1.50 (1.00-1.50)	1.05 (0.85-1.15)	1.00 (0.80-1.50)	1.50 (0.80-1.50)	1.90 (1.75-1.90)	1.50 (1.50-2.00)	1.50 (1.00-1.50)	0.67 (0.55-0.73)	1.33 (1.03-1.47)
30	Paradajz Zeleni kg	0.60 (0.60-0.60)	0.70 (0.70-0.80)	0.50 (0.50-0.70)	0.50 (0.50-0.50)	~	0.80 (0.80-1.00)	0.70 (0.70-0.70)	0.35 (0.35-0.35)	0.59 (0.59-0.66)
31	Pasulj Tetovac kg	2.50 (2.50-2.50)	2.00 (1.50-2.00)	2.00 (2.00-3.00)	3.00 (2.50-3.00)	2.50 (2.00-2.50)	2.00 (2.00-2.00)	2.00 (2.00-2.50)	2.00 (2.00-2.00)	2.25 (2.06-2.44)
32	Pasulj Gradištanac kg	~	~	1.50 (1.50-1.50)	2.00 (2.00-2.00)	~	1.50 (1.50-1.50)	1.50 (1.50-1.50)	1.10 (1.10-1.20)	1.52 (1.52-1.54)
33	Pasulj Šareni kg	~	1.50 (1.50-1.50)	1.50 (1.50-1.50)	1.50 (1.50-1.50)	2.00 (1.60-2.00)	1.50 (1.50-1.50)	1.50 (1.50-1.50)	1.15 (1.15-1.20)	1.52 (1.46-1.53)
34	Pasulj Žuti kg	1.50 (1.50-2.00)	~	~	~	~	~	~	~	1.50 (1.50-2.00)
35	Patlidžan kg	0.80 (0.80-0.80)	0.80 (0.80-1.00)	~	0.60 (0.50-0.80)	1.20 (1.20-1.20)	0.80 (0.80-1.00)	0.70 (0.50-0.70)	0.30 (0.30-0.40)	0.74 (0.70-0.84)
36	Peršun Korijenašk	2.00 (1.50-2.00)	~	~	~	~	2.00 (2.00-2.00)	2.00 (2.00-2.50)	1.20 (1.20-1.50)	1.80 (1.68-2.00)
37	Peršun Lišćar veza	0.30 (0.20-0.30)	0.50 (0.30-0.50)	0.20 (0.20-0.20)	0.30 (0.30-0.50)	0.30 (0.30-0.50)	0.30 (0.20-0.30)	0.30 (0.30-0.50)	0.20 (0.20-0.20)	0.30 (0.25-0.38)
38	Praziluk kg	1.50 (1.50-2.00)	1.00 (1.00-1.20)	1.00 (1.00-1.00)	1.50 (1.20-2.00)	2.00 (2.00-2.00)	1.50 (1.50-2.00)	1.30 (1.30-1.30)	0.70 (0.70-0.70)	1.31 (1.28-1.53)
39	Paškanat kg	2.00 (2.00-2.00)	~	~	2.50 (2.50-2.50)	~	~	2.00 (2.00-2.50)	1.50 (1.50-1.50)	2.00 (2.00-2.13)
40	Raštan kg	1.50 (1.50-1.50)	1.50 (1.50-1.50)	0.60 (0.60-1.00)	1.00 (0.50-1.50)	1.50 (1.50-1.50)	1.00 (1.00-1.50)	1.00 (1.00-1.00)	0.50 (0.50-0.70)	1.08 (1.01-1.28)
41	Ren kg	~	1.50 (1.50-1.50)	~	~	~	10.00 (10.00- 10.00)	~	~	5.75 (5.75-5.75)
42	Rotkvica veza	0.50 (0.50-0.50)	~	~	~	~	0.50 (0.50-0.50)	0.50 (0.50-0.50)	0.20 (0.20-0.20)	0.43 (0.43-0.43)
43	Rotkva kg	1.00 (1.00-1.00)	~	~	~	~	2.00 (2.00-2.00)	~	0.50 (0.50-0.50)	1.17 (1.17-1.17)
44	Šampinjoni kg	3.00 (3.00-3.00)	5.00 (5.00-5.00)	~	~	4.00 (4.00-4.00)	~	~	~	4.00 (4.00-4.00)
45	Šargarepa kg	1.50 (1.30-1.50)	1.00 (1.00-1.20)	0.80 (0.80-1.00)	1.50 (0.80-1.50)	1.50 (1.00-1.50)	1.20 (1.20-1.50)	1.20 (1.00-1.50)	0.77 (0.77-0.87)	1.18 (0.98-1.32)
46	Spanać kg	~	~	1.00 (0.50-1.00)	~	~	3.00 (3.00-3.00)	2.50 (2.50-3.00)	2.00 (2.00-2.20)	2.13 (2.00-2.30)
47	Tikvice kg	1.00 (1.00-1.00)	1.00 (0.80-1.00)	0.70 (0.70-0.70)	1.00 (0.70-1.00)	1.30 (0.80-1.50)	1.00 (1.00-1.20)	0.80 (0.80-0.80)	0.38 (0.38-0.55)	0.90 (0.77-0.97)
48	Zelena salata Kristalka kg	~	~	~	~	~	~	2.00 (2.00-2.00)	1.90 (1.90-2.00)	1.95 (1.95-2.00)
49	Zelena salata Puterka kg	2.00 (2.00-2.00)	~	~	1.50 (1.50-2.00)	2.00 (2.00-2.50)	2.00 (2.00-2.00)	1.50 (1.50-1.50)	1.30 (1.30-1.30)	1.72 (1.72-1.88)

Napomena: U zagradama su prikazane minimalna i maksimalna cijena

Cijene - zelene pijace u Srbiji za period 1-7.10.2007. godine

<i>Jedinica mere din/kg</i>	<i>DOMINANTNE CENE</i>			<i>Jedinica mere din/kg</i>	<i>DOMINANTNE CENE</i>		
	<i>SRBIJA</i>	<i>CENTRALNA SRBIJA</i>	<i>VOJVODINA</i>		<i>SRBIJA</i>	<i>CENTRALNA SRBIJA</i>	<i>VOJVODINA</i>
Banana (Bannana)	80	80	80	Cvekla (Red beet)	40	40	30
Grožđe b.Afuz ali-(Grapes Afuz ali)	60	60	60	Karfiol (cauliflower)	50	50	50
Grožđe c.Hamburg-(Grapes Hamburg)	80	80	80	Krastavac-komišon (Cucumber pickles)	80	80	100
Jabuka -Ajdared(Apples-Idared)	60	60	40	Krastavac-salatni (Cucumber for salad)	50	50	70
Jabuka -Delišes ružičasti(Apples-Delishes R.)	60	60	60	Krompir (Potato)	25	40	25
Jabuka -Delišes zlatni(Apples-Delishes G.)	60	60	50	Kupus (Cabbage)	40	40	40
Jabuka -Greni Smith(Apples-Greeny Smith)	70	70	70	Luk-beli (Garlic)	200	200	150
Jabuka -ostala(Apples-other)	40	40	30	Luk-crni (Onion)	40	40	40
Kruška (Pear)	60	60	80	Paprika Babura (Pepper Babura)	50	70	50
Limun (Lemon)	90	90	90	Paprika ostala (Pepper other)	40	40	40
Mandarina (Tangerine)	100	100	100	Paprika šilja (Pepper Shilja)	50	50	---
Nektarina (Nectarine)	80	80	100	Paradajz (Tomato)	80	80	80
Orah (Nuts)	500	500	500	Pasulj-beli (Beans white)	150	150	120
Pomorandža (Orange)	120	130	120	Patlidžan (eggplant)	30	30	25
Šljiva (Plum)	40	40	50	Praziluk (Leek)	60	60	---
				Šargarepa (Carrot)	60	60	50
				Tikvice (Squash)	40	40	30

Cijene su izražene u dinarima. (1Euro = 78 dinara)

Izvor: STIPS

Prikaz cijene u kn/kg za grupu proizvoda / Tržnice - Open markets

Prices for product group

U razdoblju: od 01.10.2007. do 07.10.2007.



Proizvod	Tip	Hrvatska
jabuka idared-apple Idared kg	1.Min	2.50
	2.Max	10.00
	Prosjek	6.29
jabuka jonagold-apple Jonagold kg	1.Min	3.00
	2.Max	10.00
	Prosjek	6.56
jabuka- zlatni delišes -apple Gold delishes kg	1.Min	3.00
	2.Max	12.00
	Prosjek	7.56
jabuka elstar- apple Elstar kg	1.Min	4.00
	2.Max	10.00
	Prosjek	7.21
jabuka Granny Smith - apple Granny Smith kg	1.Min	4.00
	2.Max	13.00
	Prosjek	8.94
jabuke ostalo - apples other kg	1.Min	2.00
	2.Max	10.00
	Prosjek	5.42
kruške-pear kg	1.Min	5.00
	2.Max	20.00
	Prosjek	12.09
grožđe stolno bijelo-table grapes white kg	1.Min	6.00
	2.Max	20.00
	Prosjek	13.58
grožđe stolno crno -table grapes black kg	1.Min	6.00
	2.Max	20.00
	Prosjek	13.95
grožđe ostalo kg	1.Min	6.00
	2.Max	10.00
	Prosjek	7.63
kiwi-kiwi kg	1.Min	7.00
	2.Max	20.00
	Prosjek	13.23
breskva-peach kg	1.Min	8.00
	2.Max	20.00
	Prosjek	15.11
nektarina-nektarin kg	1.Min	8.00
	2.Max	20.00
	Prosjek	15.44
dinja-muskmelon kg	1.Min	4.00
	2.Max	15.00
	Prosjek	9.30
lubenica-watermelon kg	1.Min	6.00
	2.Max	6.00
	Prosjek	6.00

Proizvod	Tip	Hrvatska
mandarina-tangerine kg	1.Min	3.00
	2.Max	12.00
	Prosjeak	7.36
naranča-orange kg	1.Min	8.00
	2.Max	15.00
	Prosjeak	10.94
limun-lemon kg	1.Min	7.00
	2.Max	12.00
	Prosjeak	10.24
grejp-grapefruit kg	1.Min	10.00
	2.Max	15.00
	Prosjeak	12.38
jagoda-strawberry kg	1.Min	40.00
	2.Max	40.00
	Prosjeak	40.00
banana-banana kg	1.Min	5.00
	2.Max	10.00
	Prosjeak	7.44
šljiva-plum kg	1.Min	5.00
	2.Max	12.00
	Prosjeak	7.55
rajčica-tomato kg	1.Min	4.00
	2.Max	15.00
	Prosjeak	10.04
paprika rog-pepper long shaped kg	1.Min	3.00
	2.Max	12.00
	Prosjeak	6.71
paprika babura-pepper round shaped kg	1.Min	4.00
	2.Max	15.00
	Prosjeak	7.47
paprika ostalo -pepper other kg	1.Min	3.00
	2.Max	24.00
	Prosjeak	8.00
patlidžan-eggplant kg	1.Min	2.00
	2.Max	12.00
	Prosjeak	6.46
krastavci salatni-cucumber large for salad kg	1.Min	6.00
	2.Max	16.00
	Prosjeak	10.48
krastavci kornišon-cucumber small for souring kg	1.Min	6.00
	2.Max	15.00
	Prosjeak	10.38
luk (crveni)-onion kg	1.Min	3.00
	2.Max	10.00
	Prosjeak	5.76
češnjak-garlic kg	1.Min	7.00
	2.Max	30.00
	Prosjeak	16.73
mladi luk-chalotte kg	1.Min	15.00
	2.Max	30.00
	Prosjeak	21.00

Proizvod	Tip	Hrvatska
kupus zeleni-cabbage white kg	1.Min	2.00
	2.Max	8.00
	Prosjek	4.68
kupus crveni - cabbage red kg	1.Min	3.00
	2.Max	8.00
	Prosjek	5.46
kelj-savoy cabbage kg	1.Min	3.00
	2.Max	10.00
	Prosjek	7.14
mrkva-carrot kg	1.Min	4.00
	2.Max	12.00
	Prosjek	8.44
zelena salata kristalka -lettuce kg	1.Min	8.00
	2.Max	20.00
	Prosjek	13.64
zelena salata puterica -lettuce kg	1.Min	8.00
	2.Max	20.00
	Prosjek	13.91
endivija - endive kg	1.Min	7.00
	2.Max	15.00
	Prosjek	11.33
cvjetača-cauliflower kg	1.Min	6.00
	2.Max	20.00
	Prosjek	11.30
grah bijeli - bean white kg	1.Min	12.00
	2.Max	45.00
	Prosjek	21.44
grah šareni - bean cream kg	1.Min	12.00
	2.Max	45.00
	Prosjek	19.11
krumpir-potato kg	1.Min	2.00
	2.Max	6.00
	Prosjek	3.69
šampinjoni-champignon kg	1.Min	12.00
	2.Max	26.00
	Prosjek	21.43
crveni radić-chicory kg	1.Min	8.00
	2.Max	30.00
	Prosjek	16.94
rotkvice kg	1.Min	15.00
	2.Max	17.00
	Prosjek	16.00
blitva-swiss chard kg	1.Min	8.00
	2.Max	20.00
	Prosjek	12.12
špinat-spinach kg	1.Min	9.00
	2.Max	22.00
	Prosjek	15.35

Cijene su izražene u kunama. (1Euro = 7,3 Kuna)

Izvor: TISUP

HELJDA



Slika: Polje rascvjetale heljde, na imanju Miloša Đurića, selo Drijenak, opština Kolašin

Heljda je dobila ime po grčkoj riječi fagus, što u prevodu znači bukva i pyros – pšenica. Njena postojbina je centralna Azija gdje se koristila još 6000 g. prije nove ere, odakle se proširila na Tibet, Kinu, Japan i Evropu u koju su je prenijeli Saraceni u XV vijeku. Francuzi je zovu ble sarrasin, u prevodu saracensko žito a Rusi greča ili grčika što upućuje na to da su je Grci prenijeli u istočne krajeve gdje se i danas najviše uzgaja.

To je tipično planinska biljka kratkog vegetacionog perioda. Uspijeva na pjeskovitim i vlažnim područjima i na nadmorskoj visini preko 1000 metara. Ne trpi česte kiše i veliku vlagu. Zbog hranljivih sjemenki svrstava se među žitarice, iako botanički pripada kategoriji zeljastog povrća, mada je neki ubrajaju u voćke. Ima kratak vegetacioni period i brzo raste. Od sjetve do sazrijevanja ima otprilike 3 mjeseca, zbog čega je pogodna kao predusjev, jer brzim rastom prigušuje korov. U krajevima koji imaju manji broj sunčanih dana u godini, pogodna je za

sijanje poslije mrazeva i za sazrijevanje prije novih zahlađenja.

Jednogodišnja je zeljasta biljka sa čvrstom, rebrastom i grubom stabljikom visine 15 – 60 cm, a na kraju vegetacije razgranata i crvenkaste boje. Donji listovi su smješteni na dugim peteljcima, a gornji su sjedeći. Listovi su srcoliki, streličasti i zašiljeni.



Za razliku od drugih žitarica na zeljastoj stabljici se razvija i do 2000 krupnih i mirisnih, bijelih, ružičastih i crvenih cvjetova, koji se slažu u grozdove, koji su vrlo bogati nektarom, pa ih pčele rado posjećuju. Cvjetovi se razvijaju neujednačeno, tako da vrijeme cvjetanja traje i do 30 dana.

Heljda je medonosna biljka i tu činjenicu proizvođači koriste dvojako: dovoze košnice pčela i maksimalnom oplodnjom povećavaju prinos heljde, koji ponekad može biti i do 50 % veći od prinosa koji se odvija bez pomoći pčela, odnosno, kao posljedica nesigurnog oprašivanja prinos heljde zna da bude znatno manji. U nekim zemljama čak siju heljdu samo zbog meda, koji je vrlo kvalitetan i cijenjen. Prinos meda po 1 hektaru iznosi i do 90 kg. Med od heljde je tamne boje a miris i ukus aromatičan.

Sazrijevanje zrna je postupno i počinje od donjih bočnih izdanaka. Počinje da se žanje kad je 75 % zrna zrelo da ne bi došlo do jakog osipanja. Poželjno je da polje bude vlažno kako bi se lom zrna smanjio. Smatra se da žetvu treba početi kad su donji spratovi zreli a srednji u voštanoj fazi. Biljka se bere za vrijeme cvjetanja a suši se u hladovini na prozračnom mjestu.



Prinos heljde u zelenoj masi je oko 15 t/ha, od čega je samo zrno 1,2 - 1,3 t/ha. U postrnom usjevu, kad je druga sjetva u godini i pri lošim klimatskim uslovima prinos heljde zna da bude znatno manji i

to od 0,50 – 1 t/ha. Kad se prima na skladištenje važni parametri kvaliteta, osim vlage, su boja i miris omotača. Svježe požnjevena heljda je svijetlo zelene boje ali tokom skladištenja potamni.

Zrno heljde je vrlo bogato hranljivim materijama. Najviše ima ugljenih hidrata (oko 73%), proteina (11,7%) i biljnih ulja (2,4%). Od mineralnih materija najviše ima kalijuma (448 mg%) i fosfora (282 mg%), zatim kalcijuma (114 mg%) a nisu zanemarljive ni količine Magnezijuma, Natrijuma i Gvožđa. Osim toga sadrži i proteine, masti, vitamine, mikroelemente: jod, cink, brom, organske kiseline i rutin, supstancu iz grupe vitamina P. Po vitaminskom sastavu sadrži gotovo sve vitamine grupe B i velike količine niacina. Energetska vrijednost 100 g. jestivog dijela zrna iznosi 1407 kJ ili 335 kcal. Ako ovim biohemijskim i energetske karakteristika dodamo i njenu laku probavljivost velika je šteta što je ova vrijedna namirnica zapostavljena, što se malo proizvodi i malo koristi u ishrani.

Najveći proizvođači heljde su SAD, Kina, Rusija, Kanada i Brazil dok je najveći svjetski potrošač Japan.

Postoje svi preduslovi da heljda u Crnoj Gori postane "nacionalni brend". Za njenu proizvodnju postoje svi agro-ekološki uslovi i iz godine u godinu proizvodnja heljde u Crnoj Gori raste. Tako npr. dok je 2003 godine bilo zasijano samo 1,8 ha, 2004 g. 8,8 ha, za narednu godinu je planirana sjetva 310 ha. ove vrijedne kulture.

HRANLJIVA VRIJEDNOST HELJDE:

Proteini heljde su kvalitetniji od proteina žitarica a u sebi sadrže i vitamine B1 i B2, kao i vitamin P (rutin) koji je odličan za otpornost krvnih sudova. S obzirom da je medonosna biljka ima i vitamina D (gdje je med tu je i vitamin D). Heljdin čaj, takođe ima ljekovita svojstva: pomaže krvnim sudovima, pospješuje memoriju, pomaže

kod reumatizma, glaukoma i dijabetesa, smanjuje visok krvni pritisak, podmlađuje krvne sudove. Plod heljde, osim hranljivih sastojaka sadrži i oko 25% biljnih vlakana koja su dobra za smanjenje tjelesne težine.

Iako se heljda rijetko koristi u ishrani na našim prostorima, obiluje proteinima, antioksidansima, vitaminima B grupe i

vlaknima tako da pomaže u liječenju stresa, nesanicice i dijabetesa, dok čaj od njenog cvijeta liječi bronhitis i ublažava kašalj. Ima najveću količinu aminokiseline lizin od svih žitarica. Nedostatak ove aminokiseline izaziva usporen rast i razvoj.

AMINOKISJELINSKI SASTAV HELJDE:

AMINO - KISELINA	pšenica	Žuti kukuruz	ječam	ovas	raž	Tritikale	HELJDA
Arginin	0,52	0,40	0,40	0,65	0,56	0,56	0,90
histidin	0,32	0,25	0,24	0,22	0,26	0,33	0,33
Izoleucin	0,46	0,33	0,40	0,37	0,40	0,50	0,46
Leucin	0,91	1,20	0,79	0,73	0,74	0,95	0,84
Lizin	0,39	0,26	0,42	0,40	0,45	0,47	0,77
Metionin	0,18	0,18	0,15	0,15	0,15	0,16	0,19
Fenilalanin	0,64	0,47	0,59	0,49	0,54	0,65	0,56
Treonin	0,40	0,33	0,39	0,35	0,40	0,43	0,49
valin	0,56	0,44	0,55	0,50	0,54	0,59	0,60